

Bouwen op maat voor woonwagenbewoners

Steeds meer woonwagenbewoners hebben moeite met het vinden van een geschikte en passende standplaats. Met name voor de (volwassen) kinderen van woonwagenbewoners is de situatie vrijwel uitzichtloos. De jonge woonwagenbewoners hebben de keus; bij de ouders in de woonwagengebieden blijven wonen of een woning nemen (ver) van de familie vandaan. Moet de overheid niet stimuleren dat in samenwerking met woningcorporaties specifieke woonprojecten worden ontwikkeld? Kunnen woonwagenbewoners niet in woongroepen worden gehuisvest?

In Nederland wonen naar schatting 60.000 tot 70.000 woonwagenbewoners verspreid over 374 gemeenten. Landelijk gezien vormen de woonwagenbewoners een minderheidsgroepering. Dit maakt het verleidelijk om de zorg voor deze bevolkingsgroep tot sluitpost van de begroting te maken.

In veel gemeenten worden woonwagencentra heringericht of afgebouwd. In een enkel geval worden er standplaatsen aangelegd voor de jongeren, die op een wachtlijst staan. Soms worden zij in nieuwbouwwijken gehuisvest in woningen of woonwagens. Hoewel enkele woonwagencentra als vrijstaten bestempeld kunnen worden, wordt door de buitenwacht tot op de dag van vandaag een woonwagencentrum nog vaak geassocieerd met een vrijstaat waar criminelen het voor het zeggen hebben. Een onterecht negatief imago waarmee de terughoudendheid van het huidige beleid niet verklaard mag worden.

Huisvesting in gewone huizen in gangbare woonbuurten is vaak de enige optie die aan de woonwagenbewoners geboden wordt. De woonwagenbewoners, die in een huis wonen, voelen zich vaak echter nog steeds onderdeel van de eigen, sterke levensstijl en cultuur. Ze blijven daarom op zoek naar een standplaats, het liefst op een woonwagencentrum met de eigen familie.

Een duidelijke vraag naar een of meerdere standplaatsen zou serieus genomen moeten worden. Mogelijk kan een bestaand centrum worden uitgebreid met bijvoorbeeld vrijstaande woningen op de standplaats of kan een woningbouwproject voor een groep jonge woonwagenbewoners worden ontwikkeld. Ook kan gedacht worden aan de vrije sector: een eigen woonwagen/woning op een eigen kavel grond.

Het wonen in een woonwagen is een erkende woonvorm. Net zoals wonen op een woonboot, in een waterwoning, in een groepswoning of een leefgemeenschap. Voor specifieke woonwensen van groepen uit onze samenleving zijn tal van succesvolle experimenten bekend. Denk bijvoorbeeld aan groepswoningen voor (allochtone) ouderen, containerwoningen voor studenten of permanente bewoning van huisjes in vakantieparken. Waarom dan ook niet het groepswonen voor woonwagenbewoners stimuleren. Het enkel opheffen van een woonwagencentrum en vervolgens woonwagenbewoners 'wegstoppen' in een woonhuis maakt

hen niet gelukkig. Juist in onze zogenaamde multiculturele samenleving verdient ook de woonwagenebewoner een beter op zijn behoefte toegesneden beleid.

Woonwagenebewoners hebben zo hun eigen ideeën over hoe ze zouden willen wonen. Bouwen op maat is een uitstekend concept om voor hen bouwplannen te realiseren. Elementen als het in vrijheid wonen en het wonen in een groep worden op deze wijze vorm gegeven. Hiermee kunnen de huisvestingsproblemen van deze doelgroep blijvend opgelost worden. Gedacht kan worden aan de herinrichting van woonwagencentra met huisvesting in de sociale en de vrije sector. Of het realiseren van een nieuwe vorm van groepswonen al dan niet in bestaande of nieuwbouwwijken. Dit hoeven geen grootschalige projecten te zijn. Maatwerk en kleinschaligheid staan in de volkshuisvesting volop in de belangstelling. Elementen van maatwerk kunnen zijn de voortzetting van een eigen levensstijl, het vasthouden van de familieband, zorg voor je naasten en de ouderen, het vrij wonen en inpassing in de reguliere woonomgeving. Het geheel vorm gegeven in passende huisvesting.

De gemeente Eindhoven heeft een bewuste keuze gemaakt om het wonen in een woonwagen te accepteren als volwaardige woonvorm. Uitbreiding van het aantal standplaatsen was voor deze gemeente logisch in haar beleid om aan zoveel mogelijk woonwensen te kunnen voldoen. Met nieuwe en aangepaste woonwagenlocaties geeft Eindhoven een goed voorbeeld. Een van de actiepunten in het Eindhovens beleid was het pro-actief faciliteren van de overstap van woonwagen naar woonwagenwoning. In de nieuwe centra voor de woonwagenebewoners zijn lessen uit het verleden geïmplementeerd. De centra zijn niet te groot, de 'bouwkavels' niet te klein en ook is er gedacht aan het contact met de bewoners van de naburige wijken. Het wonen in een groep, maar toch ingepast in de wijk. Op dit moment inventariseert de gemeente Eindhoven de mogelijke locaties voor uitbreiding van de standplaatsen. Daarnaast wordt onderzocht welke woonwagenebewoners in een woonwagen, een reguliere woning of woonwagenwoning willen wonen.

Meer inzicht in de bestaande vraag naar huisvesting voor woonwagenebewoners is een eerste stap voor het vinden van passende alternatieven voor woonwagenlocaties. De positieve ervaringen met experimentele woonvormen voor bijvoorbeeld jongeren, ouderen of asielzoekers komen van pas bij het succesvol invullen van de huisvesting voor woonwagenebewoners in de gemeente. Dit geldt ook voor de experimenten met buurten voor woonwagenfamilies, woonwagenwoningen of Centraal Wonen- projecten. Voor de woonwagenebewoner is het tijdperk van het paard en de wagen definitief naar de romantiek van de familietradities verwezen. De moderne woonwagen hoeft niet meer getrokken te worden. Bij de aanpak van de bestaande woonwagencentra en de ontwikkeling van nieuwe projecten is inzicht, visie en bereidheid nodig om de huisvesting van woonwagenebewoners in te passen in de eisen van het wonen in de huidige tijd en de wensen van de mensen.